

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/281/2020
Identifikačné číslo spisu: 5419200297
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5419200297.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Nemzeti Útdíjfizetési Szolgálató Zrt., so sídlom Váci út 45/B, H-1137 Budapest, Maďarsko, Reg. č. 01-10-043108, zastúpeného spoločnosťou PETKOV & Co s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 50 430 742, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Ivan Petkov, proti žalovaným 1/ až 3078/ - Držiteľom motorových vozidiel podľa prílohy žaloby, o zaplatenie poplatku za použitie spoplatnených ciest, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 10C/8/2019, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. augusta 2020 sp. zn. 6Co/66/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len "prvostupňový súd") uznesením z 30. januára 2020 č. k. 10C/8/2019-157 podanie žalobcu z 22. februára 2019, označené ako „Žaloba o zaplatenie poplatku za použitie spoplatnených ciest“, doručené súdu elektronicky dňa 22. februára 2019, v znení doplnenia doručeného súdu elektronicky dňa 14. marca 2019, podľa § 129 ods. 3 CSP v spojení s § 132 ods. 1 CSP a § 133 ods. 1 a 2 CSP odmietol.

1.1. Prvostupňový súd uviedol, že žalobcom je zahraničná právnická osoba - obchodná akciová spoločnosť v 100 % vlastníctve maďarského štátu, ktorá je oprávnená vyberať zákonné poplatky za používanie spoplatnených maďarských ciest a v prípade ich nezaplatenia uplatňovať voči neoprávneným používateľom ciest pohľadávku z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej cesty vo forme „sankčného poplatku“. Žalobca v podaní konštatoval, že zákonným spôsobom identifikoval a riadne zdokumentoval motorové vozidlá evidované na Slovensku, ktorých držitelia porušili svoju zákonnú povinnosť zaplatiť poplatok za použitie spoplatnených ciest v Maďarsku podľa maďarských právnych predpisov, a to zaznamenaním presného času a miesta kontroly oprávnenosti použitia spoplatneného úseku cesty i obrazového záznamu dotknutého vozidla s viditeľne zaznamenaným evidenčným číslom s tým, že uvedené údaje spracované v tabuľke EXCEL spolu s vyhotovenými elektronickými fotografiami obsiahnuté na CD nosiči majú byť prílohou žaloby.

1.2. Nakoľko predmetné podanie nespĺňalo ani po jeho doplnení podaním zo 14. marca 2019 zákonné

náležitosti žaloby, súd uznesením č. k. 10C/8/2019-71 z 23. mája 2019 vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od jeho doručenia doplnil chýbajúce náležitosti vyžadované ustanovením § 132 ods. 2 CSP tak, že riadne označí žalovaných, a to v súlade s ustanovením § 133 až § 135 CSP. Súd zároveň poučil žalobcu o následkoch nedoplnenia podania v súdom určenej lehote (§ 129 ods. 3 CSP).

1.3. Na uvedenú výzvu reagoval žalobca podaním z 3. júna 2019 doplneným dňa 14. júna 2019 a dňa 19. júna 2019, ktorými podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť. O sťažnosti rozhodol prvoinštančný súd uznesením č. k. 10C/8/2019-150 z 13. decembra 2019, ktorým sťažnosť žalobcu zamietol. Rešpektujúc Najvyšším súdom SR vyslovený právny názor na postup súdu vo veci „obdobnej“ tejto veci (8Cdo/68/2017), podanie žalobcu predstavujúce podanie vo veci samej (žalobu), doručené súdu dňa 22. februára 2019 a doplnené podaním žalobcu zo 14. marca 2019 odmietol, keďže ani napriek výzve súdu žalobca neodstránil vo výzve súdu vytýkané nedostatky žaloby čo do označenia žalovaných.

1.4. Podľa súdu nebolo úmyslom žalobcu viesť spor na podklade ním podanej žaloby, ale len to, že prostredníctvom jej podania chcel získať informácie o držiteľoch ním označených motorových vozidiel (v prípade fyzických osôb zistenie ich mien, priezvisk, a adries, resp. u právnických osôb ich obchodného mena, príp. názvu a sídla, ako aj ďalších ním označených údajov o motorovom vozidle). Teda ani v jednom prípade, v ktorom vždy označil „viacerých žalovaných“, nebol následný postup žalobcu taký, že by doplnil označenie žalovaných, ako to „avizoval“, ale z jeho strany vždy po realizácii ním požadovaných zisťovaní cestou súdu došlo k späťvzatiu žaloby (napr. vo veci vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 5C/108/2016, 5C/46/2018, 5C/13/2019).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 19. augusta 2020 sp. zn. 6Co/66/2020 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd sa v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Odvolací súd doplnil, že pri interpretácii ustanovenia § 133 ods. 1 CSP, napríklad pri uplatnení nárokov z porušenia mimozmluvných povinností, keď žalobca nemusel disponovať údajom o dátume narodenia a ani iným identifikačným údajom žalovaného, súd nie je povinný žalobcovi poskytovať súčinnosť pri zisťovaní identifikačných údajov žalovaného, keďže by mohlo dôjsť k porušeniu zásady rovnosti strán sporu a zásady kontradiktórnosti. Súd môže odmietnuť žalobu podľa § 129 ods. 3 CSP z dôvodu nedoplnenia dátumu narodenia alebo iného identifikačného údaja ako obligatórnej náležitosti žaloby len v tom prípade, ak pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať. Obdobný právny názor zastával aj Najvyšší súd SR v uznesení z 28. februára 2019 sp. zn. 8Cdo/68/2017, na ktoré poukazoval súd prvej inštancie v napadnutom uznesení.

2.2. Ani napriek výzve prvostupňového súdu žalobca neodstránil vytýkané nedostatky žaloby čo do označenia žalovaných. Z podanej žaloby síce vyplýva celkový počet subjektov na žalovanej strane v počte presne 3078 avšak tieto „subjekty“ nie sú identifikované žiadnym z údajov stanovených CSP pre ich bližšiu a potrebnú identifikáciu. Takýto nedostatok žaloby je tak závažného charakteru, že neumožňuje súdu ďalej pokračovať v konaní, na základe čoho bolo potrebné podanie žalobcu odmietnuť. S uvedeným názorom okresného súdu sa odvolací súd stotožnil v celom rozsahu.

2.3. Vo vzťahu k odvolateľom prezentovaným rozhodnutiam všeobecných súdov SR odvolací súd uviedol, že tieto časovo predchádzali rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/68/2017, z ktorého prvostupňový ako aj odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzali.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože protistrana sa konania nezúčastnila (keďže nebola žalobcom doposiaľ riadne definovaná), a preto v prejednávanej veci nebolo možné uvažovať o prípadnom vzniku trov na žalovanej sporovej strane.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Uviedol, že konaním oboch súdov (odmietnutím podania) došlo k odňatiu spravodlivosti a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP). Navrhol, aby dovolací súd zrušil obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Najskôr zrekapituloval priebeh konania pred nižšími súdmi. V podstatnom namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami, nižšie súdy žalobcovi v danej veci odopreli spravodlivosť, konali neprimerane formalisticky, zasiahli do jeho legitímnych očakávaní, keďže na odmietnutie podania žalobcu neboli splnené procesné predpoklady. V ďalšom podrobnejšie rozviedol svoju argumentáciu, polemizoval a kritizoval právne závery odvolacieho rozhodnutia. V nesúhlase s dovolacím rozhodnutím sp. zn. 8Cdo/68/2017 a vzhľadom na jeho relevantnú

argumentáciu navrhol vec postúpiť na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť ako nedôvodné.

5. Dovolačný súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP), žalobca napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej.

6. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

7. Za nesprávny procesný postup dovolateľ považoval to, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami, nižšie súdy žalobcovi v danej veci odopreli spravodlivosť, konali neprímerane formalisticky, zasiahli do jeho legitímnych očakávaní, keďže na odmietnutie podania žalobcu neboli splnené procesné predpoklady (bod 3). V podstatnom nesúhlasil s odmietnutím jeho podania (prvostupňovým súdom) resp. potvrdením tohto rozhodnutia (odvolacím súdom), napriek tomu, že žalovaných označil inými identifikačnými znakmi tak, aby boli nezameniteľní (zdokumentovaním motorových vozidiel evidovaných na Slovensku, ktorých držitelia porušili svoju zákonnú povinnosť zaplatiť poplatok za použitie spoplatnených ciest v Maďarsku, zaznamenaním presného času a miesta kontroly oprávnenosti použitia spoplatneného úseku cesty a obrazovým záznamom dotknutého vozidla s viditeľne zaznamenaným evidenčným číslom) a na zistenie ďalších identifikačných znakov (§ 133 CSP) mu súd neposkytol pre prílišný formalizmus súčinnosť.

8. Podobnou problematikou sa už najvyšší súd zaoberal. Vo svojom rozhodnutí z 28. februára 2019 sp. zn. 8Cdo/68/2017 už uviedol, že súd nie je povinný žalobcovi poskytovať súčinnosť pri zisťovaní identifikačných údajov žalovaného. Práve opačný postup súdu by mohol spôsobiť porušenie zásady rovnosti strán sporu a zásady kontradiktórnosti. Súd nemôže podávať informácie žalobcovi, pri identifikácii subjektu, ktorý má vystupovať na strane žalovaného. Išlo by o preferenčné zaobchádzanie, ktoré by bolo bezdôvodným zvýhodňovaním jednej strany. Ak potom podanie žalobcu nemá náležitosti žaloby týkajúce sa označenia žalobcu podľa § 133 až 135 CSP a napriek výzve súdu tieto vady žalobca neodstráni, jeho podanie má byť odmietnuté (§ 129 ods. 3 CSP). Najvyšší súd v tomto rozhodnutí akcentoval rovné postavenie strán sporu (Čl. 6 ods. 1 a 2 CSP) potvrdené (aj) judikatúrou Ústavného súdu SR a ESLP, kontradiktórnosť konania, procesnú úpravu (§ 129, § 133 ods. 1 a 2, § 134 a § 135 ods. 1 a 2 CSP) a na ich základe dospel k záveru, že označenie žalovaného iba cez EČV motorového vozidla neumožňuje identifikáciu osoby v súlade s § 133 až 135 CSP tak, aby bolo nezameniteľné, či ide o fyzickú, právnickú osobu alebo štát, preto žalobcom uvedené identifikačné znaky nemôžu byť ani tzv. iným identifikačným údajom podľa § 133 a § 134 CSP. Vzhľadom na to súd postupoval správne, keď žalobcu vyzval na odstránenie takejto procesnej vady a jej nedoplnením postupom podľa § 129 ods. 3

CSP podanie odmietol. V ďalšom poukázal na právny stav de lege lata ohľadne poskytovania údajov z evidencie vozidiel iným ako zákonom predpokladaným subjektom (§ 113 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z.) a medzinárodné súvislosti.

9. Najvyšší súd vychádzajúc v teraz posudzovanej veci z právnych záverov uvedených v uvedenom rozhodnutí dovolacieho súdu (8Cdo/68/2017) nevidí dôvod na zmenu (už) vysloveného právneho záveru, a teda nebol ani dôvod vyhovieť žalobcovi v jeho návrhu vec postúpiť na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu.

10. Najvyšší súd uzatvára, že nakoľko podanie žalobcu nemalo náležitosti žaloby v označení žalovanej strany postupom podľa § 133 až 135 CSP a napriek výzve súdu tieto vady neodstránil, správne bolo jeho podanie odmietnuté (§ 129 ods. 3 CSP). Dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f/ CSP nie je preto dôvodné a najvyšší súd ho podľa § 477 písm. c/ CSP odmietol .

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.